

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE IOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei
Pe 6 luni . . . 35 Lei
Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Noua formulă

de prof. Dr. Alexandru Rusu.

Proiectul noii Constituții a fost „luat în considerare“ încă de pe la începutul săptămânii trecute. Imediat s'a început, în ambele Corpuri legiuitoare, discuția pe articole și pe când vor apare aceste șire, este aproape sigur, că el va fi votat pe deantregul.

Articolul 22 referitor la regimul cultelor a fost trecut la Senat în sedința din 20 Martie, iar la Cameră cu o zi mai târziu, acceptându-se, în punctul atât de mult discutat al raportului dintre diferitele culte, formula următoare:

„Biserica creștină ortodoxă și biserica unită sunt românești. Cea ortodoxă va fi dominantă în stat, iar biserica unită are întâietate față de celelalte culte“.

Textul acesta luat, în lipsa altor izvoare, după gazete, prezintă în acestea mici variațiuni, ba în raportul referitor la discuția dela Cameră a ziarului „Universul“ se găsește chiar trunchiat — fără propoziția primă —, dar cu toate acestea credem a nu greși privind chestiunea în cele următoare pe temeiul redactării date mai sus.

Noua formulă s'a primit mai întâiu la Senat, afirmative în aplausele unanime ale arhierilor celor două biserici române, și citim că d. ministru Banu a luat chiar în nume de rău unui deputat — preot unit, că după frățesca „înțelegere“ dintre arhierii dela Senat, a mai ținut să pună în discuție chestiunea parității și la Camera deputaților.

În locul „întâietății“ din proiectul original al guvernului, biserica ortodoxă s'a ales deci, după dorința tuturor reprezentanților ei, cu „dominațiunea“ din Constituția veche, iar biserica noastră unită din „egalitatea“ ce-i era prevăzută acolo, a ajuns să dobândească privilegiul unei „întâietăți“ față de celelalte culte ale țării, și aceasta pe motiv că e biserică „românească“. Bisericii ortodoxe i-s'a dat deci ceea ce a cerut, iar bisericii noastre i-s'a dat ceea ce arhierii acestei biserici, cari în discursurile lor dela Senat cereau „dreptate“ și „egală îndreptățire“, au combătut chiar și în ce privește biserica ortodoxă. De cumva este deci adevărat ce spun gazetele, că pâr. mitropolit Vasile s'ar fi arătat bucuros de această soluție, să ne permită să-i spunem cu toată reverența ce-i datorim, că nu înțelegem pe ce temei a putut să se bucure.

După părerea noastră, această nouă formulă este adecă mult mai rea decât formula originală a guvernului, și aceasta pentru următoarele două motive. Întâiu, pentru că abandonându-se terenul „egalei îndreptățiri“ și acceptându-se pentru noi „privilegiul“ anahronistic al „întâietății“, care n'are să ne fie de nici un folos, am sancționat „dominațiunea“ odioasă a ortodoxismului intolerant,

care va ști s'o exploateze pe deplin în detrimentul bisericii noastre, fără ca noi să mai putem avea în curând un temei de luptă împotriva acestei prerogative supărătoare. Iar în locul al doilea, pentru motivul — neasămănat mai important decât cel dintâiu —, că prin noua formulă se introduce, în chiar Constituția țării, o desbinare absolut inadmisibilă a cultului catolic, care în esență n'a fost împărțit niciodată și pe care nu o Constituție a României va putea să-l împartă vreodată. Căci, oricâtă deosebire ar fi între formele apăsene și cele răsăritene ale acestui cult, și oricât de mult ar varia, după neam, sentimentele cu cari membrii diferiți ai acestui cult privesc noua așezare a țării române, un lucru e indiscutabil: cultul „unit“, oricât de românesc ar fi el, nu poate fi despărțit de cultul „catolic“, reprezentat, poate, și prin membrii cari se fac vinovați de fapte de înaltă trădare.

N'avem deci nici un motiv de-a fi încântați de „întâietatea“ ce ni-se asigură prin noua Constituție a țării. Și dacă cineva ar găsi motiv de bucurie în faptul, că ni-se recunoaște acolo calitatea de-a fi o biserică românească, e bine să se știe, că „românitatea“ acestei biserici nu a fost avizată nici până acum și nu va fi avizată nici de acum înainte la certificate de bună conduită, eliberate din partea aceluia, care în 1916 a putut să iscălească pastorală trădătoare aiui Mangra. Dar, mai știi, se prea poate, ca partea aceasta nici să nu fi intrat — dupăcum susține „Universul“ — în noua formulă mântuitoare.

Continuăm deci a crede, că în Constituția țării române trebuie să se garanteze cea mai deplină paritate pentru toate cultele recunoscute ale țării și de cumva noua Constituție va fi sancționată în forma votată, ne rezervăm dreptul de a o socoti de pe acum pasibilă de o nouă și cât mai grabnică revizuire.

Dixi et salvavi!

O nouă școală a Blajului. Sub numele nepretențios de „Curs pentru cantorii“, mitropolia noastră din Blaj a deschis în 15 Martie c. o adevărată școală cu o menire din cele mai frumoase: școala de învățatură pentru cântăreții de mâine ai bisericilor noastre.

„Cantorii“, cum se numesc acești cântăreți în cele mai multe părți ale provinciei noastre bisericești, se bucură pretutindeni de o considerație deosebită și aceasta poate nu în ultimul rând pentru faptul, că în foarte multe locuri strana bisericii era ținută de învățătorii școlilor noastre confesionale. De acum, învățătorii sunt „statificați“ și cum astfel nu prea sunt bucuroși să mai ajute pe preoți, a fost necesar ca locul lor să poată fi dat unor oameni anume pregătiți, a căror autoritate în fața poporului să nu scadă prestigiul slujbei însemnate pe care o dețin. A fost deci un gând din cele mai bune, ca viitorilor noștri „cantorii“ să nu li-se facă numai școala de cântări și tipic, ci să li-se dea și cunoștințe de istoria

și geografia țării, să li-se îmbogățească cunoștințele de religie și de limbă, precum și de alte lucruri necesare unei culturi generale.

Școala va ținea acum trei luni, urmând ca la toamnă să fie completată cu un al doilea curs de aceeaș durată. Timpul nu este prea lung, dar dacă se va folosi bine — cum suntem siguri — diplomele ce se vor da celor sârguincioși vor fi o garanță, că locul de cinste pe care l-au avut „cantorii“ noștri de până acum va putea fi ținut cu vrednicie și din partea acestei noi generații.

Numărul celor înscriși este de peste 60 și dacă se va urma astfel în câțiva ani strănele noastre vor fi pretutindeni o adevărată mândrie a parohiilor și — prin unificarea cântărilor — chiar o glorie a întregii noastre biserici.

Să fie deci într'un ceas cu noroc!

Pentru invalizii altarelor.

— Fundațiunea „Dr. Alexandru Grama“ —

Martie, în 20 Martie c. s'a stins la Cluj, în vârstă de 66 ani, una din cele mai venerabile matrone ale Blajului nostru, văd. *Amalia Grama*, sora fostului canonic și scriitor bisericesc Dr. Alexandru Grama. Adusă acasă, a fost înmormântată Joia trecută cu acea solemnitate, pe care Blajul știe s'o dea tuturor fiilor și fiicelor sale binemeritate, ca o dovadă că nu numai știe să inspire acțiuni umanitare, ci știe să și răsplătească pe aceia cari înțeleg să le facă.

Și dna Grama a fost dintre aceștia. Aproape întreaga sa avere, prețuită la circa o jumătate milion — constătătoare din o casă în piața Blajului și o moșie cu supraedificatele necesare la Giuș — a lăsat-o ca fundațiune pentru un „Azil pe seama preoților deficienți“. După fundațiunea clericului Filon V. Tath, prin care s'a pus temelia unui „Orfelinat pentru fiii de preoți“, și după aceea a doamnei Ana Popelovici, prin care s'a pornit „Azilul pentru bătrâni“, fundațiunea doamnei Grama deschide acum perspectivele mângâitoare ale unei case de odihnă și reculegere sufletească pentru acei preoți ai altarelor noastre creștine, cari rămași fără sprijin vor fi avizati la această binefacere. Ideea nu este nouă. Ea s'a ivit mai de mult și Blajul are — din ofrandele preoțimeii — sume frumoase adunate în scopul acesta, dar fundațiunea, căreia dna Grama a voit să-i dea numele fratelui său, va grăbi de sigur în mare măsură realizarea ei.

Lucrurile acestea le-a relevat foarte bine pâr. Ștefan Roșianu, care a vorbit la înmormântare și vorbele sale pline de simțite elogii la adresa defunctei au fost rupte din sufletul tuturor celor de față și, putem spune, a întregii noastre biserici.

Preoțimea română unită va cinsti deapuri memoria acestei vrednice femei, căreia îi dorim din tot sufletul să-i fie partea cu dreptii.

Ce ne lipsește. Sub titlul „Nirvana“ se plănuiește și la noi înființarea unei „Societăți pentru cremațiune“. Ideea s'a sulevat mai de mult, anul trecut s'a încins chiar o discuție în jurul ei, dar se vede că n'a prins. Oamenii preferă să fie îngropați după vechiul ceremonial creștin și astfel cu toate apelurile unei grupări ateiste (în frunte cu faimosul Dr. Thyron și cu câțiva oameni de afaceri, medici și arhitecți, cari vreau să câștige) încă nu s'a putut aduna suma de un milion Lei, cât se spune că ar trebui pentru ridicarea unui crematoriu.

Suma de un singur milion înseamnă astăzi atât de puțin, încât este un adevărat blamagiu să spui și să repeți mereu, că pentru o idee atât de „igienică“, de „sublimă“, „rentabilă“ și de „modernă“, care pe deasupra „a fost primită cu toată căldura și priceperea de întreagă țară“ nu s'a putut încă aduna milionul de lipsă. Este deci absolut evident că nu milionul lipsește, ci lipsesc oamenii cari ar dori să fie arși după moarte. Suntem siguri, că milionul există, și dacă apelurile totuși continuă, lună de lună, invocându-se mereu nouă argumente, este numai pentru a se asigura contingentul necesar de oameni, cari vreau să se frigă. Inițiatorii își dau anume foarte bine seama că a face Crematoriu și a nu avea pe cine arde, ar însemna compromiterea totală a ideii ce-i animează.

Mai nou cearcă a se exploata specula nerușinată ce se face din partea întreprinderilor de pompe funebre, dar cu toate acestea nu credem că neamul nostru va înțelege să se întovărășească pentru a fi ars. Și dacă Crematoriul bucureștean totuși se va face, va însemna numai că sunt oameni cari cred că acesta e singurul, ori măcar cel mai important lucru ce ne-a lipsit.

Revistă bisericească.

Dupăcum se anunță din Roma, proximal *congres euharistic internațional* se va ține în cursul acestui an la Amsterdam în Olanda. Hotărîrea aceasta aprobată de sf. Părinte a făcut o deosebită bucurie catolicilor din această țară.

În zilele de 17—20 Martie c. s'au ținut *misiuni populare* pentru credincioșii noștri din Tiur (arhidieceză). Au predicat profesorii Dr. Ioan Coltor și Dr. Alexandru Rusu, insistând cu deosebită putere asupra rătăcirii pocăite, care a câștigat și aici o mână de aderenți. Efectul a fost covârșitor și astfel se crede, că de-acum nu va mai fi ispitit nime să părăsască legea străbună. S'a spovedit și cuminecat aproape tot satul, care multă vreme nu va uita aceste zile de praznic al sufletelor.

Tulburările politice din ultima săptămână au îndemnat — se spune — guvernul, ca *alegerea noilor episcopi* ortodocși, care urma să se facă în 16 c. să o amâne pentru o dată, care se va statori ulterior. Pe cât știm mai este însă și alt motiv: Basarabia nu vrea să primească alegerea persoanelor pe cari guvernul vrea să le impună acolo.

Pe urma înființării noilor episcopii basarabene de Bălți și Cetatea-albă, un Consiliu de ministri ținut de curând a ridicat *arhiepiscopatul de Chișinău la rangul de mitropolie*, făcând noile episcopii sufragane ale acesteia.

O vizită recentă a comisarului regal Cremonesi din Roma la episcopul-vicar Cardinalul Pompili a făcut ca presa din lumea întreagă să pună de nou în discuție *chestiunea romană*. Lucrul a fost încreștat și de gazetele noastre române, fiind prezentat ca o chestiune ce poate fi socotită ca aproape aranjată. Or, lucrurile stau altfel. „L'Osservatore Romano“, semioficiosul Vaticanului, ocupându-se și el de vâlva produsă de această vizită și de alte câteva momente mai nouă, arată că în raporturile dintre Vatican și Italia nu s'a produs încă nici o schimbare și că lucrurile sunt încă tot în situația fixată în ultima enciclopică papală „Ubi arcano Dei“.

Gazetele anunță că din cauza ultimei sale pastorale de rămas bun, în care procuratura a găsit insulte la adresa statului nostru, *episcopul Glattfelder a fost împiedecat de-a părăsi țara*, urmând să fie trimis în judecata instanțelor militare.

Episcopii germani din teritoriul ocupat de Francezi, în frunte cu Cardinalul Schulte din Köln, au redactat de curând din Paderborn un „Apel către lume“, în care se plâng de măsurile provocatoare și aproape insuportabile luate de armata franceză chiar și față de elementele absolut liniștite ale populației din acest teritoriu. Este un energie protest și un strigăt de ajutor, care, făcându-se în condiții similare, ne reamintește atitudinea demnă a Cardinalului belgian Mercier de pe timpul ocupației germane de acolo.

Episcopatul Austriei a decis ca pe luna lunie a acestui an să aranjeze în capitala țării un *congres catolic regnicolar*, reînviind astfel tradițiile bune de înaintea războiului.

Săptămâna politică.

Discuția parlamentară asupra Constituției a nimicit definitiv orice punct de atingere între guvernul liberal și partidele de opoziție ale țării. Lupta, desigur neegală, se dă pe viață, pe moarte, și dacă mijloacele legale folosite din partea opoziției nu vor avea rezultatul dorit, se crede că se va recurge și la alte măsuri.

— Aceasta cu atât mai vârtos, că guvernul lucrează din greu — și încă de mult, din alegeri — cu arme, cari nu sunt tocmai armele legii. Astfel mai nou, din prilejul *marei meeting al opoziției* din Dumineca trecută și din zilele următoare, s'au oprit consecvent orice manifestații pe stradă, cu toate că legea permit să se manifesteze în mod pașnic.

— Pe la începutul săptămânei trecute, *Constituția a fost luată în considerare*, cerându-se pe neașteptate închiderea discuției generale. Urmarea este, că opoziția refuză acum consecvent de-a mai participa la ședințele în cari se face discuția ei pe articole, trecând lupta și mai mult decât până acum pe teren extraparlamentar.

— Că apoi aceste *conflicte* unde vor duce, nime nu poate s'o spună înainte. Lumea întreagă constată însă, că ele sunt *nespus de supărătoare* și tot mai mult sporește numărul

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Creștini rătăciți.*)

— Pe marginea unei recenzii. —

de Dr. Ioan T. Marianescu.

În revista „Cultura Creștină“ din Februarie—Martie 1923 a apărut din peana pâr. Dr. Nicolae Brînzeu o recenzie asupra broșurei mele „Creștini rătăciți“ din biblioteca „Să fie lumină“. Și deoarece găsesc, că această recenzie nereală și tendențioasă este în detrimentul adevărului, îmi permit a face pe marginea ei următoarele observări, cari nu puteau să rămână:

1. În broșura „Creștini rătăciți“ nu este scris, că pocăiții se răspândesc mai ales în părțile miniere. E fără obiect deci a se provoca la „Farul Mântuirii“, care, de altcum, de dragul reclamei a înghesuit într'un număr anunțul botezurilor pocăite săvârșite la lungi intervale de timp, citând cifre, pe cari nici nu le primim fără control.

2. *Originea pocăitismului* nu se con-

fundă cu originea oricăror altor secte. E chestie de neiertată superficialitate să identifice sectarismul de origine protestantă cu sectarismul altor veacuri. Puzderia de secte ivite în mijlocul popoarelor germanice în urma pseudo-reformațiunii din veacul XVI și a prigonirii bisericii catolice în Anglia nu se pot pune paralel cu ereziile și schismele din alte veacuri. Fărîmîțarea ereziilor din chestie în sute de secte își are explicația în principiul interpretării individuale a textului scriptural, așa cum se spune în broșura atăcată pe nedreptul. Aci nu mai e vorbă de o demagogie religioasă fără sfârșit. Secte apar și secte apun. Elevii se răscoală împotriva măiestrilor, invocând același principiu demagogic. De altcum în broșura „Creștini rătăciți“ s'a arătat cu date concrete sub titluri separate originea sectelor, cari ne interesează. Criticul dela „Cultura Creștină“ însă nu s'a oprit să contesteze date concrete, ci aruncă fraze generale cași cum am fi siliți să le credem fără dovezi solide.

3. Sectarismul nu se întinde ca un fir roșu peste întreagă istoria Bisericii. Fir roșu se poate numi dreapta credință, care și-a păstrat unitatea și continuitatea în Biserică. Dacă de dragul spiritului eretic al multora vrem să păstrăm asămănarea, atunci zicem d. e. că ereziile sunt fir înodat din zdrențe de toate colorile, fără nici un sistem.

4. Pentru cetitorul atent al broșurei ne apare nicăiri, că cele patru secte ar forma împreună ori separat, religia națională anglicană. Pe 22 de pagini se arată *substratul*, care a pregătit sectarismul pocăit. Și ca lucrul să fie limpede, împrejurarea aceasta se fixează cu precizie îndată la pag. 23. Nu-i deci lucru de mirare, că se vorbește în broșură despre „regele desfrănat“ și despre „regina nelegiuită“. Originea sectelor niciodată nu este divină și fixarea acestor origini este argument peremptoriu împotriva respectivelor secte.

Este adevărat, că la pag. 22 a broșurei se află expresiunea „religie națională anglicană“, dar nici cu un cuvânt nu se spune, că aceasta ar fi pocăitismul celor patru secte baptiști, nazareni, sâmbătari, advertiști. Numai atâta se zice, că unii Englezi vreau să cuprindă sub titlul de religie națională anglicană toate sectele existente astăzi în Anglia. Așa se înțeleg și cele zise la pag. 34 cu aceeași expresiune. Acesta e curentul actual al *latitudinariștilor*, iar criticul superficial confundă părerea autorului broșurei cu părerea reprezentanților acestui curent. Nu s'a numit în broșură curentul cu numele, fiindcă un atare termen n'are rost într'o broșură destinată poporului.

5. Anglia și Statele Unite doresc să aibă o *supremație politică* asupra continentului

*) Cerându-ni-se stăruitor publicarea acestor note, cari trebuiau să apară în „Cultura Creștină“, le-am făcut loc mai ales cu considerare la faptul, că cei mai mulți din cititorii noștri cunosc și revista C. C., fiind astfel în situația de a se putea orienta asupra întregii chestiuni.
N. R.

celorcare aruncă întreaga vina și întreaga răspunderea asupra guvernului. O pașnică soluție a lor nu mai poate veni azi decât din partea Coroanei. Tocmai de aceea se crede, că acțiunea viitoare a opoziției va fi îndreptată în direcția aceasta.

— Pentru a răspunde la propunerile Angorei delegații aliaților se vor întruni la Londra în 28 Martie. Din partea Greciei a fost invitat la această conferință și Venizelos.

— În conflictul franco-german dela Ruhr nu s'au produs în săptămâna din urmă schimbări mai însemnate, dar toate semnele arată, că în curând Germania va ceda, începând noi negocieri cu Francezii.

— În Iugoslavia s'au făcut de curând noi alegeri parlamentare, în cursul cărora s'a ales și un român. Majoritatea mandatelor au obținut-o radicalii (120), urmează apoi partizanii lui Radici (70), democrații (50), clericali (22), muzelmanii (18), agrarienii (9), svabii (6) și în urmă de tot social-democrații (3) Comunistii n'au obținut nici un singur mandat.

— De curând s'au regulat din partea conferinței ambasadorilor din Paris frontierele dela est ale Poloniei. Regularea s'a făcut în favorul Polonilor, ceea ce a produs vii proteste în orașele ucrainene.

Pentru restanțieri.

Cu începutul anului am suprimat foaia, conform anunțurilor anterioare, tuturor abonaților cari nu aranjaseră deplin măcar anul 1921.

Cu începutul lui Aprilie c. vom suprima acum foaia și pentru aceia, cari mai au restante pe anul trecut.

Rugăm deci cu insistență pe toți restanțierii anului 1922 să binevoiască a ne trimite fără întârziere resturile de abonament pe anul trecut, pentru a nu avea neplăceri cu sistarea foii, pe care apoi cei mai mulți ne-o reclamă de nou.

Cu o cale rugăm și pe ceilalți

European. Orice sectă anglicană este prin urmare protejată de respectivele guverne, dacă e prigunită în propaganda ei din alte țări. Avem exemple și în România-Mare. Ba avem și încercări de apropiere anglicano-ortodoxă tot din motive politice!

6. La pag. 56—7 a broșurei se vorbește respectat, că aici la noi în țară sunt oameni străini de limba noastră, cari știind, că pocăiții nu pun mâna pe arme, îi ajută și îi sprijinesc din toate puterile, ca prin aceasta să slăbească puterea de apărare a Românilor. Criticul dela „Cultura Creștină“ i-se năzarește, că străinii aceștia dela noi ar fi Englezii și Americani. Ce să-i facem, dacă așa îi umblă mintea?

7. Criticul dela „Cultura Creștină“ ar vrea să fie fixate în broșură toate svârcolirile adventiste, cu referire și la presa lor. Dar broșura „Creștini rătăciți“ nu se ține de categoria reclamelor și nici măcar indirect nu vrea să facă reclamă presei adventiste în mijlocul poporului. Că autorul nu ignorează această presă, un critic obiectiv o poate vedea în anumite momente relevate în textul broșurei. E însă de principiu: Jos cu reclama șelătoare! E destul de limpede combătut adventismul prin înseși vorbele Mântuitorului reproduse la pag. 55 a broșurei.

8. Primejdia adventistă accentuată la pag.

cititori să nu-și uite de noi, ci să ne trimită și abonamentul curent, pe 1923, fiindcă se știe doar, că abonamentul pretutindenii se plătește înaintea.

Pentru orientare ținem să amintim, că administrația „Unirii“ o conduce în acest an d. Ioan Pop-Câmpeanu, profesor al liceului de băeți!

RED. și ADM. „UNIRII“.

Știri mărunte.

Personale. Incuviințându-se promoțiunile graduale, putem anunța, că în locurile vacante din capitlul mitropolitan au fost aleși în 11 Ianuarie c. păr. Dr. Iuliu Florian secretar mitropolitan și păr. Dr. Alexandru Rusu profesor al academiei teologice. Instalarea lor se va face probabil la Dumineca Florilor.

— »Gazeta Maramurășană« anunță, că la propunerea Preasfințitului Iuliu al Gherlei au fost decorați cu »Râsplata nunciilor cl. I.« următorii preoți maramurășeni: păr. Ilarie Boroș vicar Sighet; protopopii Ștefan Anderco (prot. Coseului), Petru Birlea (prot. Marei), Ioan Tarfia (prot. Ieudului și Izei), Emil Bran (Dragomirești), Iuliu Doros (Ved), și Ștefan Ilniczky (Budești).

A murit Dimitrie Onciul, unul dintre cei mai mari istorici ai neamului și președintele Academiei române. Moderat dela fire, profesorul Onciul dela universitatea din București și-a înclinat întreaga viață științei trecutului nostru, în care găsea nenumărate pilde pentru a îndemna generațiile de studenți la muncă cinstită și fără de preget. A fost dintre puținii istorici, cari nu s'au sfii să susțină pe față, că origina creștinismului nostru datează dela Roma papală și că reluarea legăturilor religioase cu acest centru al conștiinței latine nu poate fi nicicând în detrimentul neamului românesc. Moartea lui lasă un gol simțit în arena culturii române și de aceea ne bucurăm din inimă, că guvernul i a hotărât funeralii naționale. La dorința familiei, osemintele lui se vor transporta la Cernăuți, de unde a venit.

33 a broșurei încă îl uimește pe criticul dela „Cultura Creștină“. N'a văzut, că acolo e vorba de mulți adventiști Români (2—3 mii), cari se vor năpusti asupra patriei noastre. Ce rol are deci trecutul față de aceasta nouă fază a propagandei adventiste? E într'adevăr uimitor să nu vezi primejdia viitorului!

9. Cauza impulsivă a lăririi pocăitismului de fapt a fost și este faptul, că s. Scriptură a ajuns în mâni necompetente deodată cu convingerea, că oricine poate ceti și tâlcui Scriptura. Edițiile nemțești ale Scripturii n'au fost căutate, fiindcă vânzându-se ambele Testamente împreună, cartea era costisitoare. Dar Testamentul nou tradus cu nenumărate greșeli de Luther a străbătut în așa măsură în masele poporului încât n'a mai putut fi contrabalansat de traducerile catolice. Așa spune istoria.

Iar până la vremile lui Luther nu s'a auzit, ca om cu școală înaltă să renunțe la știința sa teologică și să petreacă zile întregi prin ateliere, ca să asculte tâlcuirile autentice ale Scripturii dela oameni de rând și să învețe dela ei dreapta credință. Așaceva nici pe vremea sf. Ieronim nu s'a pomenit.

10. Biserica Romei a interzis publicarea Scripturii în limbi moderne fără note explicative. A făcut Roma puțin serviciu apologetic Scripturii prin acest ordin de opreliște? — „Cultura Creștină“ are cuvântul.

Locale. Măine, Dumineca a cincea a sf. Paresimi, va predica în catedrală păr. Iosif Bucur, revizor arhidiecezan.

— Pe urma stăruințelor dlui avocat Dr. Zaharia Boila s'a înființat de curând sub prezidiul dlui Dr. Cornel Ordace un club sportiv, merit să pornească în Blaj o mișcare mai însemnată și în această direcție. Sportul este la modă și având de-acum Blajul și acest »Club«, nu se va putea spune că nu înțelege să țină pas cu spiritul vremii.

— La serata din Dumineca trecută a reuniunii meseriașilor a vorbit d. Simion Gzdavu, profesor al liceului de băeți. Declamări și cântări au întregit și de astădată programul frumos al seratei.

— Măine, Duminecă la orele 18 $\frac{1}{2}$ se va da în sala de gimnastică a liceului o producțiune a elevilor școlii primare de stat. Intrarea benevolă.

Ceva ce nu putem crede. De curând am citit în gazete următoarea informație: »Ministeriul instrucțiunii a luat măsura ca toate bibliotecile străine din Ardeal să fie desființate. Cărțile de valoare din aceste biblioteci vor fi donate Academiei române«. Ar fi o barbarie nemaipomenită și de aceea nu putem crede, ca lucrul să fie adevărat. Sub stăpânirea ungurească, o stăpânire care nu mult ne-a cruțat ființa etnică, ne-am avut bibliotecile noastre și nime nu s'a gândit măcar vre-odată să ni-le ia, așa că nu se poate ca România modernă să aibă intenții atât de puțin civilizate.

Catre meserieșii români de pretutindenii se îndreaptă de curând un apel al păr. I. Birlea din Maramurăș, rugându-i să binevoiască a-l ajuta întru plasarea unui număr mai mare (până acum vre-o 50) de băeți maramurășeni ca ucenici pe la casele de comerț și industriile românești din țară. — Este o acțiune din cele mai folositoare pentru ridicarea poporului nostru din părțile acelea și de aceea o recomandăm cu căldură în atențiunea comercianților și meserieșilor noștri.

Loteria Asociațiunii. Dela biroul Asociațiunii din Sibiu ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Tragerea a doua a loteriei noastre culturale se va ține irevocabil la 31 Martie 1923. În consecință domnii comisionari sunt rugați a-și trimite rapoartele despre loturile

11. Expunerea polemică a doctrinei adevărate la pag. 34—58 a broșurei nu formează un manual de teologie dogmatică, ci o îndrumare în cadrele broșurei. Chiar pentru aceea titlurile de acolo sunt acomodate acestui scop, nu însă fără logică și mai ales nu fără legătura psihologică. Aceasta se poate controla.

12. Că despre singuratecele adevăruri de credință se poate spune mai mult, e lucru știut, chiar și dacă aceasta nu s'ar fi spus în „Cultura Creștină“. O broșură pentru popor însă nu e tractat de studii teologice complete.

13. Expresiunile „neorientarea autorului“, „autorul ar trebui să știe“, „autorul pare a nu avea idee“, ș. a. sunt compromițătoare pentru celce le folosește în recenzie „științifică“. La tot cazul ar trebui confruntată recenzia din „Cultura Creștină“ cu unele pasagii din cartea „Pocăiții“ de păr. Dr. N. Brinzeu, ca să se constate, dacă recenzia vorbește la adresa autorului broșurei „Creștini rătăciți“, ori retractează în acest chip neobișnuit acele pasagii din „Pocăiții“.

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

vândute până la această dată. Loturile despre cari nu vor intra rapoarte până atunci nu vor fi luate în considerare la câștiguri, rămânând răspunzători față de public și de comisionarii respectivi.

Efectuarea declarațiilor de impuneri. Camera de comerț și industrie din Cluj aduce la cunoștință obștească, că Domnul Ministru de Finanțe a stabilit ca termen de predare a declarațiilor individuale 30 zile, începând din 16 Martie și expirând la 15 Aprilie 1923 inclusiv, iar pentru declarațiile colective din comunele rurale, termenul începe tot la 16 Martie 1923 și expiră cu 3 zile înainte de începerea lucrărilor de recensământ în comune, lucrări cari vor avea loc după 15 Aprilie 1923. — Blanchete de declarații se vor putea procura dela debitele de tutun sau dela administrații financiare, cu începere dela 10 Martie 1923, pe prețul lor de cost. Declarațiile trebuie efectuate după fiecare soi de impozit.

Nu se admite scumpirea medicamentelor. Direcția generală sanitară comunică următoarele: „Cercul farmaciștilor notificându-ne că a decis să scumpească medicamentele cu 50 la sută, fără a obține în prealabil aprobarea direcțiunii generale a serviciului sanitar ce conform legii se dă numai în baza avizului favorabil al Comisiunii clinico-farmaceutice și al consiliului sanitar superior, se avizează publicului, că în cazuri de acest fel, să reclame direcțiunii generale sanitare (B-dul Carol 46) prin petiție, anexând și ordonanța medicală (rețeta)». P. director general *Dr. Bogdanovici.*

Bibliografie.

Au apărut:

Al. Dumas-Tatăl — D. Anghel și St. O. Iosif, Strigoii Carpaților. („Biblioteca Minerva” Nr. 38). București 1923. Prețul Lei 3.

Mihail Sadoveanu, Ți-aduci aminte... Ed. „Cartea Românească” București 1923. Prețul Lei 25.

Noul volum al dlui Sadoveanu cuprinde 15 schițe, parte publicate prin reviste, parte inedite, în cari talentul mare al scriitor se manifestă cu aceeași putere ca și în scrierile sale de mai înainte. Este o carte curată, foarte potrivită pentru cadouri de sărbători.

Bucura Dumbravă, — Teodor Nico, Haiducul. Ediția V-a revăzută de autoare („Cartea Rom.”). București 1923. Prețul Lei 30.

Adrian Maniu, Meșterul. Trei acte în versuri. Ed. „Cartea Românească”. București 1923. Prețul Lei 10.

Sunt versuri lapidare cari închid în ele povestea lui Manole, ca și pietrele mănăstirii din Arges pe nevasta acestuia.

P. Partenie, Boierul Dragușin. Schițe și însemnări din zile de încercare și biruință (1916—18). Ed. „Cartea Rom.”. București 1923. Prețul Lei 18.

Vasile Pop, Ruga unei mame. Nuvele. Ed. „Cartea Românească”. București 1923. Prețul Lei 10.

Socotit între scriitorii, a căror pagini de-un realism exagerat nu pot fi puse în mâna tinerimii, autorul ni-se prezintă în aceste pagini mai puțin rău de cum îi este numele.

Dr. Romul Boilă, Diviziunea dreptului la drept public și privat. Retipărire din „Ardealul juridic”. Cluj 1923.

Petre H. Costescu, Prietini (Cu ilustrații de V. Condoiu). Ed. „Cartea Românească”. București 1923. Prețul Lei 10.

Este o bună carte pentru copiii de școală și premial ce i-s-a dat din partea „Cărții Românești” este cea mai grăitoare dovadă despre aceasta.

„Cultura Creștină”. An. XII. Nr. 2—3 (Februarie—Martie). Blaj. Abonamentul 70 Lei pe an.

„Renașterea”. An. II Nr. 3 (Martie). Revistă de cultură religioasă. Apare lunar. Craiova. Abonamentul 60 Lei pe an.

„Crucea”, An. I Nr. 2. Organ al societății anonime „Crucea”. București (Calea Moșilor 161). Apare de două ori pe lună. Pe an 80 Lei.

Este o nouă revistă pentru susținerea intereselor culturale, economice și politice ale preoției și instituțiilor bisericii ortodoxe române, care promite a pune mâna pe rane, căutând o însănătoșire a stărilor bolnave din această biserică. Sperăm deci să mai putem reveni asupra acestei reviste.

„Transilvania”. An. 54 Nr. 3 (Martie). Sibiu. Apare lunar.

„Palatul de Justiție”. An. VI. Nr. 3 (Martie). București. Pe an 60 Lei.

„Cosinzeana”. An. VII Nr. 5 (10 Martie). Cluj. Prețul Lei 5.

Telefonul „Unirii”.

B. Cluj. Vă înșelați. Scrisul nostru în cauza n'a avut darul să scoată pe oameni din amorteală și astfel pregătirile continuă a se face ca și înainte. Se pare deci că este nevoie de o mișcare mai mare.

S. București. Aveți perfectă dreptate. Articolul 22 al noii Constituții este un monstru. Și avem impresia, ca dacă s'ar mai fi găsit vre-un cult și dintre cele „românești” care să aspire la ceva privilegiu, firește inferior „dominațiunii” și „întăității”, guvernul n'ar fi fost străin să îl dea, făcând astfel din dispozițiile „constituționale” referitoare la cultele țării „acorduri politice” cari sunt o adevărată batjocorire a oricărui cult. Dar să sperăm, că până în capăt mai este.

O. Sămbon. Până la 31 Dec. 1922 aveți o restanță de 145 Lei, pe care încă vă rugăm s'o trimiteți. Sistarea s'a făcut din pricina ei. De-acum am pornit-o de nou, trimițându-Vă toți numerii apăruiți până acum.

D. Roșia de Secas Mulțumindu-Vă pentru atențiune, Vă rugăm să ne trimiteți recenziile de care ne-ați scris, că poate o să-i luăm folosul.

A. Lugoj. La Lătunaș nu se trimite. Pentru anul 1922 aveți la noi un rest de 45 Lei, iar la „C. C.” mai datorați Lei 145.

T. Stărciu. Anul 1922 e achitat. Asupra restanțelor din anii anteriori cereți avizul dlui prefect al Tipografiei Vasile Suciu.

R. Moftinul mic. Cu suma trimisă abon. e plătit până la 31 Dec. 1923. Foata merge.

Of. par. Unimăt. Aranjat până la sfârșitul acestui an, trecând 50 Lei pe 1924.

L. Satn-mare, M. Sighet și D. Blaj. Mulțumim pentru suprasolvire.

R. Huedin. Anul 1923 achitat. 30 Lei au trecut pe 1924.

P. Simisua și P. Ciaca. Achitat până la 31 Dec. 1923.

N. Coruia. Suma trimisă pentru Coaș am primit-o. Dr. P. Iași. Au întrecut 20 Lei.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj.

Cărți bisericești.

	Lei
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., crudo 40— leg. în pânză	100—
Enchiridion, crudo 24 lei., leg. în pânză	60—
Liturgier, broș. 24 lei., leg. în pânză	60—
Orologier, crudo 24 lei., leg. în pânză	60—
Octoih mic, 80 crudo 12 lei., leg. simplu	30—
Pentecostar mic, 80 crudo 12 lei., leg. simplu	30—
Octoih și Pentecostar, legat într-una	50—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos	3—
Psaltire, broș., 12 lei., leg. simplă	40—
Triod, crudo 60 lei., leg. în pânză cu călcăiu de piele	160—

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

SECRETUL FRUMUSEȚII

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuințați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebuințeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă — Le găsiți la drog, farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N. (36) 5-13.

Rânduiala sf. Unger, carea se cântă de un preot	1—
Strajnic, citit, crudo 10 lei., legat	50—
Antologion sau Mineul, care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători, ala Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,	
Tomul I. cr. 90 leg. în pânză cu călcăiu de piele	190—
Tomul II. III. cr. 140 leg. în pânză cu călcăiu de piele	250—
Evagelia, cr. 80 lei., leg. în pânză cu călcăiu de piele	180—
Evangelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi	10—
1 Martie 1923.	

Stropitoare de vii și părți constructoare de metoda

„Austriac și Wermoral”.

se găsesc la

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale

Fabricăm Cazane de fierț rachii

căldări de spălat, văpsit
□ și de tăbăcărie □

În condițiunile cele mai favorabile.

(16) 27-52

ATELIER DE PICTURĂ BISERICESCĂ

VIDOR & MĂCOJAN

DEJ, Strada N. Iorga 24.

Se primesc spre executare: picturi de biserică, iconostase
: : prapori. : :

Se pot comanda răstigniri artistice, cari se trimit și prin postă.

(43) 5-26.